

**VÝVOJ A PERSPEKTÍVY
SVETOVEJ EKONOMIKY**

**POZITÍVNY VÝHĽAD
A HROZIACA OBCHODNÁ VOJNA**

SALEH MOTHANA OBADI A KOLEKTÍV

Bratislava 2018

VEDÚCI AUTORSKÉHO KOLEKTÍVU:

prof. Ing. Saleh Mothana Obadi, PhD., EÚ SAV

AUTORI:

Ing. Ingrid Brocková, CSc., MZVaEZ SR, OECD

Ing. Daneš Brzica, PhD., EÚ SAV

Ing. Gabriela Dováľová, PhD., EÚ SAV

Ing. Boris Hošoff, PhD., EÚ SAV

Ing. Veronika Hvozdíková, PhD., EÚ SAV

Ing. Matej Korček, PhD., EÚ SAV

prof. Ing. Saleh Mothana Obadi, PhD., EÚ SAV

Ing. Adrián Ondrovič, PhD., EÚ SAV

Ing. Paula Puškárová, PhD., Dis. art., ÚEM, EU v Bratislave

Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Sivák, PhD., NHF, EU v Bratislave

prof. Ing. Peter Staněk, CSc., EÚ SAV

Ing. Vanda Vašková, PhD., EÚ SAV

Ing. Jaroslav Vokoun, EÚ SAV

RECENZENTI:

prof. Ing. Vladimír Gonda, PhD.

Dr. h. c. prof. Ing. Ludmila Lipková, CSc.

JAZYKOVÁ REDAKTORKA: Mgr. Zdenka Baková

TECHNICKÉ SPRACOVANIE: Mária Lacková

Vedecká monografia je súčasťou riešenia projektu VEGA č. 2/0005/16, projektu VEGA č. 2/0109/16, projektu VEGA č. 2/0182/17, projektu VEGA č. 1/0946/17 a projektu VEGA č. 1/0654/16 (V-16-100-00).

TLAČ: VEDA, vydavateľstvo SAV

© Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied
Bratislava 2018

ISBN 978-80-7144-294-3

e-ISBN 978-80-7144-295-0

O B S A H

ÚVOD.....	11
I. VÝVOJ GLOBÁLNEJ EKONOMIKY	
1. VÝVOJ REGIONÁLNEHO A GLOBÁLNEHO OUTPUTU	17
1.1. ROZVINUTÉ EKONOMIKY.....	20
1.2. ÁZIA A PACIFIK.....	22
1.3. STREDNÝ VÝCHOD A SEVERNÁ AFRIKA	26
1.4. LATINSKÁ AMERIKA A KARIBIK	30
1.5. SUBSAHARSKÁ AFRIKA.....	32
2. VÝVOJ GLOBÁLNEHO OBCHODU	37
2.1. VÝVOJ GLOBÁLNEHO OBCHODU Z NOMINÁLNEHO HĽADISKA.....	39
2.2. VÝVOJ CIEN PRIMÁRNYCH KOMODÍT.....	42
3. EURÓPSKA ÚNIA – POKRAČUJÚCA EXPANZIA A NÁRAST NEISTOTY	69
3.1. HOSPODÁRSKY VÝVOJ A PROJEKcie.....	69
3.2. MAKROEKONOMICKÉ KONZEVENCIE STARNUTIA A NUTNOSŤ REFORIEM	77
3.3. BREXIT – ODÍDE SPOJENÉ KRÁLOVSTVO S DOHODOU ČI BEZ NEJ?.....	81
3.4. POSILNENIE ZÁKLADOV HOSPODÁRSKEJ A MENOVEJ ÚNIE.....	85
3.5. MODERNIZÁCIA VEREJNÝCH FINANCIÍ EÚ – TÉMA EURÓPSKEJ PRIDANEJ HODNOTY	89
4. USA A JAPONSKO – OBCHODNÉ VOJNY A ŠTRUKTURÁLNE REFORMY	95
4.1. HOSPODÁRSKY VÝVOJ USA.....	95
4.2. HOSPODÁRSKY VÝVOJ JAPONSKA	109
5. VPLYV KRAJÍN G20 V GLOBÁLNEJ EKONOMIKE: GENÉZA A PERSPEKTÍVY SKUPINY ...	119
5.1. HISTORICKÉ SÚVISLOSTI A PRÍČINY VZNIKU G20	119
5.2. CIELE G20.....	125
5.3. PERSPEKTÍVY G20.....	126
5.4. SYSTÉM RIADENIA G20.....	132
II. VÝVOJ VYBRANÝCH ROZVÍJAJÚCICH SA EKONOMÍK	
6. STABILIZÁCIA RASTU ČÍNSKEJ EKONOMIKY	141
6.1. HOSPODÁRSKY VÝVOJ.....	141
6.2. MENOVA POLITIKA	146
6.3. ZAHRANIČNOOBCHODNÉ VZŤAHY A INVESTÍCIE V ZAHRANIČÍ	148
6.4. SOCIÁLNY ROZVOJ	152
6.5. VZDELÁVANIE, VEDA A TECHNOLOGIE.....	156
6.6. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, DOPRAVA A ENERGETIKA	158
6.7. SPRÁVA KRAJINY, HOSPODÁRSKA POLITIKA A REGULÁCIA.....	160

7. RUSKO – OBNOVA HOSPODÁRSKEHO RASTU NA POZADÍ PRETRVÁVAJÚCEHO NAPÄTIA VO VZŤAHOCH SO ZÁPADOM	163
7.1. VYBRANÉ OBLASTI MAKROEKONOMICKÉHO VÝVOJA – OD RECESIE K MIERNEMU RASTU	164
7.2. POLITICKO-EKONOMICKÉ SÚVISLOSTI NAPÄTÝCH VZŤAHOV SO ZÁPADOM	166
7.3. VÝHLAD OČAKÁVANÉHO VÝVOJA RUSKEJ EKONOMIKY	183
8. INDIA: PROBLÉMY S DOSAHOVANÍM INKLUZÍVNEHO RASTU PRETRVÁVAJÚ	189
8.1. HOSPODÁRSKY VÝVOJ	189
8.2. FIŠKÁLNA POLITIKA	193
8.3. TRH PRÁCE	203
8.4. INVESTÍCIE A ÚSPORY	207
III. VYBRANÉ AKTUÁLNE PROBLÉMY SVETOVEJ EKONOMIKY	
9. FINANČNÉ A FIŠKÁLNE RIZIKÁ V SÚČASNEJ GLOBÁLNEJ EKONOMIKE	213
9.1. INDIKÁTORY FINANČNÝCH RIZÍK V GLOBÁLNEJ EKONOMIKE	214
9.2. MAKROEKONOMICKÉ UKAZOVATELE V ROZHODUJÚCICH EKONOMICKÝCH ENTITÁCH	216
9.3. FINANČNÉ RIZIKÁ V SEKTORE DOMÁCNOSTÍ A V PODNIKOVEJ SFÉRE	225
9.4. VYBRANÉ TRHOVÉ INDIKÁTORY FINANČNÝCH RIZÍK	228
9.5. UKAZOVATELE EXTERNEJ POZÍCIE VYBRANÝCH EKONOMÍK	232
10. MIGRAČNÁ A UTEČENECKÁ KRÍZA: ENVIRONMENTÁLNE NÁKLADY A KRÍZA PODPORY IMIGRAČNEJ EXPANZIE	237
10.1. MIGRAČNÁ A UTEČENECKÁ KRÍZA V ČÍSLACH	238
10.2. ENVIRONMENTÁLNE NÁKLADY A PODPORA PROIMIGRAČNEJ POLITIKY	245
10.3. OHNISKÁ ENVIRONMENTÁLNYCH A INTEGRAČNÝCH RIZÍK V EÚ	247
11. GEOPOLITIKA A VÝVOJ GLOBÁLNEJ EKONOMIKY	257
11.1. GEOPOLITIKA A NÁRODNÉ ZÁJMY	260
11.2. GEOPOLITIKA A HROZIACA OBCHODNÁ VOJNA	266
11.3. GEOPOLITIKA A MOCENSKÉ EKONOMICKÉ ZÁJMY	270
11.4. DUÁLNY A TRIÁLNY SVET	277
11.5. GEOPOLITIKA A EURÓPSKA INTEGRÁCIA	281
ZHRNUTIE	289
EXECUTIVE SUMMARY	297
LITERATÚRA	305

ÚVOD

Vyšší globálny ekonomický rast, ktorý bol v apríli prognózovaný odborníkmi MMF na tento rok (2018), bol upravený októbrovou prognózou toho istého inštitútu smerom nadol na úroveň rastu z roku 2017. Základné údaje z prvého polroku tohto roku tiež dokumentujú slabší globálny ekonomický rast v porovnaní so silným impulzom, ktorý bol zaznamenaný v druhej polovici minulého roku, a expanzia sa stala v jednotlivých krajinách menej synchronizovanou. Ekonomické aktivity v niektorých veľkých vyspelých ekonomikách sa zmiernili viac, ako sa očakávalo v porovnaní s ich silným tempom v minulom roku, zatiaľ čo rozvíjajúce sa a rozvojové ekonomiky naďalej rástli rovnako ako v roku 2017 (WEO, október 2018).

Napriek viac-menej pozitívnym signálom z viacerých kľúčových ekonomík globálnej ekonomiky najmä v oblasti investícií a zamestnanosti, ktoré prispievali k vyššiemu ekonomickému rastu a k optimistickejšim prognózam globálneho ekonomického výhľadu, súčasný vývoj globálnej ekonomiky je v mnohých ekonomikách charakterizovaný tlmením potenciálneho ekonomického rastu, silnejúcou antiglobalizačnou rétorikou a narastaním protekcionistických opatrení. Zvýšenie globálneho protekcionizmu bude mať pravdepodobne ďalekosiahle dôsledky, a to nielen pre spotrebiteľov, ale aj pre výrobcov (podnikateľov), vlády, investície a obchodné toky. Takéto protekcionistické tendencie zo strany ekonomických mocností sa môžu vymknúť spod kontroly a úspechy uskutočnené v oblasti liberalizácie svetového obchodu počas desiatky rokov môžu byť vynulované v priebehu niekoľkých mesiacov. Napriek silnému optimizmu, že k takémuto kroku nedôjde, je potrebné o tom nahlas hovoriť a upozorniť na nedomyšlené rozhodnutia zo strany kľúčových globálnych ekonomických hráčov. Protekcionistické opatrenia zo strany USA naštartovali špirálu zvyšovania dovozných ciel, ktoré môžu viesť ku globálnej obchodnej vojne, poukázali na existenciu problému nielen v multilaterálnom obchodnom

systéme, ale aj v celkovom, medzinárodnom ekonomickom systéme. Potvrdila to aj nedávna neúspešná snaha skupiny G20 obnoviť jej dlhotrvajúcu angažovanosť v oblasti voľného obchodu a zaviazť sa odolať všetkým formám protekcionizmu na poslednom stretnutí ministrov financií v marci 2017.

Treba povedať, že rastúca príjmová nerovnosť v rámci krajín počas obdobia rapídnej globalizácie podnietila intenzívnu diskusiu o výhodách liberalizácie obchodu a imigrácie v mnohých rozvinutých ekonomikách. Rovnako intenzívna diskusia o výhodách a nevýhodách liberalizácie obchodu prebehla aj v rozvojových krajinách, ktoré vinia rozvinuté krajiny, že multilaterálny obchodný systém nastavili v ich neprospech a vedie k prehlbovaniu teórie o jadre a periférii. Skutočnosť je taká, že zvýšenie ciel sa odrazí v raste cien dovážaného tovaru pre spotrebiteľov, v znížení ich kúpnej sily a obmedzení dostupnosti dovážaného tovaru a vedie aj k prehlbovaniu príjmovej nerovnosti medzi obyvateľmi. O nevyhnutnosti revidovať multilaterálny obchodný systém hovoria aj čelní predstavitelia medzinárodných organizácií. „Je potrebné vytvoriť obchodný systém, ktorý funguje pre všetkých... musíme spojiť svoje sily s cieľom opraviť a modernizovať globálny obchodný systém, a nie ho zničiť“ (Christine Lagardová, 2018).

Cieľom predkladanej vedeckej monografie, ktorá je v sérii publikácií Ekonomického ústavu SAV o vývoji a perspektívach svetovej ekonomiky v poradí dvanástou, je prostredníctvom rôznych analýz priblížiť ekonomické dianie vo svete z národného, regionálneho i globálneho hľadiska a zosumarizovať závery autorského kolektívu vypracované na báze poznania sledovaných problematík vyplývajúceho z ich dlhodobého skúmania. Autorský kolektív v jednotlivých kapitolách použil tak prvotné, ako aj sekundárne dostupné a licencované informácie čerpané z medzinárodných inštitúcií (SB, MMF, WTO, FAO, ILO, UNCTAD, Eurostat atď.) a iných renomovaných vedeckých organizácií a nadnárodných spoločností. Obsah predkladanej monografie je určený nielen odbornej a podnikateľskej verejnosti, ale aj študentom ekonomického zamerania minimálne 2. a 3. stupňa štúdia.

Tohtoročná vedecká monografia je v rámci troch blokov rozdelená na 11 kapitol. V prvom bloku sa zaoberáme vývojom globálneho outputu a obchodu a makroekonomickým vývojom troch kľúčových ekonomických centier v rámci rozvinutých krajín. V druhom bloku sa venujeme ekonomickému dianiu v niektorých krajinách BRIC (Čína, India a Ruská federácia) vzhľadom na ich narastajúci význam vo svetovej ekonomike. V poslednom bloku analyzujeme vybrané aktuálne globálne a regionálne problémy v geopolitickej a ekonomickej rovine a ich vplyv na globálnu ekonomiku.

Saleh Mothana Obadi
vedúci autorského kolektívu

ZHRNUTIE

Globálna ekonomika zaznamenala v minulom roku vďaka oživeniu ekonomických aktivít v prevažnej väčšine krajín solídny ekonomický rast. Toto oživenie bolo takmer rovnomerné v rozvíjajúcich sa, rozvojových a rozvinutých ekonomikách. Zohralo pri ňom úlohu viacero dôležitých faktorov, ktoré najviac ovplyvňovali rast globálnej ekonomiky, napríklad oživenie investícií v rozvinutých krajinách, pokračujúci silný rast v krajinách rozvíjajúcej sa Ázie, jednoznačný vzostup ekonomických aktivít rozvíjajúcej sa Európy a opätovné oživenie mnohých ekonomík exportujúcich komodít. Priaznivý vývoj globálnej ekonomiky pokračuje aj v tomto roku (2018) a podľa predbežných odhadov MMF a Svetovej banky sa predpokladá, že globálny ekonomický rast bude vyšší, resp. rovnaký ako v predchádzajúcom roku. Tento pozitívny vývoj je podporovaný rastom investícií a spotreby vo všetkých regiónoch sveta, ako aj rastom cien komodít.

Tohtoročná vedecká monografia skúma najnovšie javy vo vývoji svetovej ekonomiky, ktoré sú podrobne analyzované v jednotlivých kapitolách, pričom sa berie do úvahy potreba periodicky sledovať a vedecky analyzovať ekonomické aktivity regiónov reprezentujúcich prevažnú väčšinu globálnej ekonomiky. Monografia je rozdelená v rámci troch blokov na jedenásť kapitol, v ktorých čitateľ nájde kvantum ekonomických informácií nielen o regiónoch, ale aj o niektorých globálne významných ekonomikách, doplnených o všeobecné teoretické úvahy o terajšom turbulentnom a globalizujúcom sa svete.

V prvej kapitole Saleh Mothana Obadi analyzuje vývoj makroekonomických ukazovateľov tak z globálneho, ako aj regionálneho hľadiska. Uzatvára ju tvrdením, že napriek solídному rastu globálnej ekonomiky v posledných rokoch existujú riziká, ktoré môžu túto priaznivú situáciu ohroziť. K najväčším patria neustále geopolitické napätie v rôznych regiónoch sveta a vojnové konflikty predovšetkým v regióne Stredného východu a severnej Afriky. K novým

rizikám sa zaraďuje napríklad hrozba obchodnej vojny, a to najmä po rozhodnutí americkej administratívy zaviesť dovozné clo na oceľ a hliník, čo vyvolalo vlnu kritických reakcií a viedlo k rozhodnutiu niektorých kľúčových hráčov globálnej ekonomiky (napr. Európskej únie a Číny) o odvetných opatreniach a zavedení ciel na dovoz vybraných výrobkov z USA, aby kompenzovali straty spôsobené dovoznými clami zavedenými USA. Takéto protekcionistické opatrenia sa môžu vymknúť spod kontroly a viesť ku globálnej obchodnej vojne, čo môže značne ohroziť globálny obchod a globálny ekonomický rast.

V druhej kapitole sa Saleh Mothana Obadi a Matej Korček zaoberajú vývojom globálneho obchodu a vývojom cien primárnych komodít. V jej závere konštatujú, že oživenie globálneho obchodu v roku 2017, ktoré bolo zaznamenané takmer vo všetkých regiónoch sveta, by malo s miernym spomalením pokračovať v nasledujúcich dvoch rokoch. Toto oživenie však môže byť brzdené viacerými rizikami, predovšetkým rastúcimi protekcionistickými opatreniami, ktoré môžu viesť k nekontrolovanej obchodnej vojne s neželateľnými dôsledkami pre globálny obchod. Negatívne dôsledky obchodnej vojny postihne nielen tovary zaťažené vývoznými clami, ale aj primárne komodity vrátane ropy a zemného plynu. Vývoj na trhu s ropou v posledných mesiacoch možno charakterizovať značnou neistotou. Ponuka je obmedzená neplánovanými odstávkami v Kanade, nepokojmi v Líbyi, neistotou okolo sankcií v Iráne, protestmi v Iraku a upadajúcou produkciou Venezuely. V prípade naplnenia najhoršieho scenára, podľa ktorého by vypadla všetka ohrozená ponuka, by Saudská Arábia s Ruskom a ďalšími partnermi neboli schopní v krátkom čase nahradiť všetky produkčné výpadky. A aj v tom prípade by svet prišiel o akúkoľvek voľnú produkčnú kapacitu, čo by ešte zvýšilo aj tak vysokú volatilitu cien ropy. Celú situáciu zároveň komplikuje ťažko čitateľná americká zahraničná politika, ktorej akcie môžu ceny ropy výrazne znížiť – v prípade, ak by naďalej eskalovalo zavádzanie reštrikcií v medzinárodnom obchode, či zvýšiť na úroveň 100 až 150 USD/bbl – ak by USA trvali na absolútnom zastavení exportu z Iránu.

Tretia kapitola je venovaná vývoju ekonomiky EÚ najmä z makroekonomického hľadiska. V jej závere Vanda Vašková konštatuje, že pre pokračujúce robustné oživenie, ktoré sa začalo v roku 2013, a postupné smerovanie k inflačnému cieľu boli rozhodujúce opatrenia ECB zavádzané od roku 2014, s ich pomalým doznievaním by sa však v súčasnosti mali výraznejšie aktivizovať zodpovedná fiškálna politika a štrukturálne reformy. V oblasti štrukturálnych politík by k zvýšeniu rastu v strednodobom horizonte pomohli opatrenia na zlepšenie fungovania trhov práce a tovarov, ako aj posilnenie procedúry na korekciu makroekonomických nerovnováh. Na strane rizík ďalšieho rastu sú najmarkantnejšie hrozba protekcionizmu a nárast napätia v obchode, celkovú neistotu podporujú aj výhľad vývoja menovej politiky USA a krehkosť rozvíjajúcich sa ekonomík, ako aj doposiaľ malý progres v rokovaniach o brexite. S odchodom Spojeného kráľovstva budú ekonomiky EMU predstavovať asi 85 % hrubého domáceho produktu EÚ, takže silná a stabilná eurozóna s ochrannou a jednotiacou funkciou má kľúčový význam z hľadiska celej EÚ.

Štvrtá kapitola je venovaná vývojom ekonomík USA a Japonska. Boris Hošoff v nej konštatuje, že ak sa ekonomike USA podarí udržať hospodársky rast, tak sa prebiehajúca expanzia hospodárskeho cyklu stane v júli 2019 najdlhšou v histórii meraní. Už v máji 2018 sa zaradila na druhé miesto historických tabuliek, a to za expanziu z deväťdesiatych rokov minulého storočia. Z hľadiska možných nerovnováh ohrozujúcich prebiehajúcu konjunktúru je zaujímavým vývoj bilancie federálneho rozpočtu a nezamestnanosti. Hošoff ďalej uvádza, že USA sa aj napriek tomu, že nezamestnanosť je na mimoriadne nízkych hodnotách, rozhodli realizovať výraznú fiškálnu expanziu v podobe navýšenia výdavkov a zníženia daní, ktorej vyústením je rast deficitu federálneho rozpočtu. Takto vzniknutá kombinácia nízkej nezamestnanosti a rastúceho deficitu federálneho rozpočtu sa môže stať zdrojom rastu inflácie. Rizikom expanzie konjunktúry nemusí byť len negatívne vyústenie dôsledkov vysokých deficitov a nízkej nezamestnanosti, ale aj zväčšovanie sa tzv. dvojitého deficitu. Eskalácia obchodnej vojny a jej zavedenie do reality sa dotkne globálnych dodávateľských reťazcov, zvýši

náklady firiem aj domácností a môže ukončiť expanziu akciových trhov. Ak budú pokračovať politické trenice a postup USA vyvolá tvrdšie odvetné opatrenia ďalších krajín, môžu byť efekty obchodnej vojny z hľadiska svetovej ekonomiky zničujúce. Išlo by pravdepodobne o najväčšiu obchodnú vojnu v moderných dejinách, ktorej dôsledky je veľmi ťažké dopredu predvídať, keďže sa nedá presne odhadnúť, aký bude vplyv rastúcej neistoty a nižšej dôvery na rozhodovanie ekonomických subjektov (investície, spotreba), čo sú faktory, ktoré môžu zvýrazniť ekonomický šok z plnohodnotnej obchodnej vojny. Tá by sa zo strany USA netýkala len Číny, ale aj Európy, pri ktorej USA uvažujú o zavedení ciel na import automobilov, čo by tvrdo zasiahlo aj výrobcov na Slovensku. Hošoff v závere kapitoly konštatuje, že Japonsko si pri procese fiškálnej konsolidácie stanovilo jasný koncept v zmysle „bez ekonomickej revitalizácie nemôže byť fiškálnej konsolidácie“. Zodpovedné authority tak dôsledne dbajú o to, aby fiškálna konsolidácia nepodkopávala hospodársky rast. Ciele hospodárskej stratégie Tri šípy sa darí Japonsku naplňovať najmä v oblastiach fiškálnych stimulov a monetárnej akomodácie, ťažšie sa už realizujú ciele v tretej oblasti, oblasti štrukturálnych reforiem. V nej sa za posledné roky podarilo spraviť Japonsku pokrok hlavne v rámci zahraničnoobchodných vzťahov, ktoré môžu významnou mierou naštartovať štrukturálne zmeny. Na druhej strane je tu stále veľká výzva na reformu trhu práce, ktorý sa musí vyrovnávať s dôsledkami starnúceho obyvateľstva.

V piatej kapitole sa Ingrid Brocková zaoberá vplyvom neformálnej skupiny G20 v globálnej ekonomike. V jej závere konštatuje, že G20 svojím oživením a konkrétnymi koordinovanými krokmi dokázala, že spolupráca jej členských krajín a vybraných medzinárodných organizácií má kapacitu navrhovať potrebné a adekvátne riešenia existujúcich nerovnováh globálnej ekonomiky, podporovať rôzne oblasti ekonomík s potenciálom vybudovať odolné globálne ekonomické a finančné prostredie. Brocková ďalej uvádza, že v súčasnosti v krajinách G20 žije približne 62 % svetovej populácie a vytvára sa v nich 80 % svetového hrubého národného produktu. Aj keď G20 nemá stáleho predsedu ani sekretariát, od vypuknutia krízy si dokázala opodstatniť svoju existenciu. Schôdzky jej členov

na najvyššej politickej úrovni sú garanciou silného politického záväzku realizovať dohodnuté kroky koordinovanej činnosti. Faktom je, že záber G20 sa posunul riešením vplyvu globálnej finančnej a hospodárskej krízy k vzniku nových platforiem vo viacerých sektorových politikách, ktorých výzvy je v súčasnosti potrebné riešiť. Skupina G20 s cieľom uchopenia trendov globálnej ekonomiky má viac dimenzionálny, horizontálny charakter. Konkrétne, oceňovaný je jej posun do pozície stanovovania globálnych štandardov a noriem zacielených na systémové zlepšenie ekonomickej, finančnej a sociálnej kondície svetovej ekonomiky. V súčasnosti je legitimita a autorita jej rozhodnutí a návrhov vyššia ako predchádzajúcich G zoskupení a jednotlivých medzinárodných organizácií. Skupina G20 je relevantným prvkom medzinárodnej finančnej architektúry a v budúcnosti má potenciál stať sa rozhodujúcim fórom medzinárodnej ekonomickej spolupráce.

Šiesta kapitola je venovaná najnovšiemu vývoju čínskej ekonomiky, pričom jej autori Daneš Brzica a Jaroslav Vokoun sa sústredili na analýzu vybraných makroekonomických ukazovateľov čínskej ekonomiky a vybraných oblastí. V jej závere konštatujú, že čínska Štátna rada chce urobiť v roku 2018 zmeny v inštitucionálnom rámci, ktoré môžu naďalej zlepšovať podmienky pre domácich i zahraničných investorov, čo sa odrazí vo vyššej dynamike inovačných zmien a technologického rozvoja. Ďalší vplyv zmien sa prejaví na vyššej ochrane spotrebiteľov a zaistení kvalitnejších produktov a služieb. Modernizácia a pokrok prinesie v strednodobom horizonte rad výziev, medziiným aj problém súvisiaci s dilemou postupnej substitúcie pracovnej sily priemyselnými robotmi v dôsledku rastúcej mzdovej hladiny a rýchleho rozvoja technológií. Súčasná obchodná vojna nadobúda čoraz väčší rozmer a krajiny SVE môžu byť výrazne postihnuté zmenami v obchodnej politike Číny a USA. Trecie plochy sa zvyšujú aj z toho dôvodu, že obidve krajiny realizujú svoje záujmy vo viacerých regiónoch sveta a uplatňujú pri nich odlišné pohľady (napríklad v prípade Iránu). Podľa Brzicu a Vokouna meniaci sa podoba čínsko-amerických vzťahov posilňuje kontext rozvoja spolupráce Číny s Ruskou federáciou v ekonomickej a geopolitickej oblasti. Stabilný rozvoj čínskej

ekonomiky priaznivo pôsobí na svetovú ekonomiku, ale platí to aj opačne, čínska ekonomika profituje z rastu svetovej ekonomiky. Rizikom vývoja bude úroveň zadlženosti krajiny. Je to i dôsledok uvoľnenej menovej politiky v minulých rokoch, krajina má však k dispozícii viaceré regulačné mechanizmy, s ktorými udržiava stabilný vývoj.

V siedmej kapitole sa Veronika Hvozdíková a Adrián Ondrovič zaoberajú vývojom ekonomiky Ruskej federácie. Sústredili sa v nej na analýzu vybraných makroekonomických ukazovateľov ruskej ekonomiky, pričom veľkú pozornosť venujú politicko-ekonomickým vzťahom so západnými krajinami. V závere kapitoly konštatujú, že v roku 2017 a v prvej polovici roku 2018 pokračovali základné geopolitické trendy – naďalej pretrvávala konfrontácia s USA a so západnými štátmi, predovšetkým so Spojeným kráľovstvom a s Kanadou, na druhej strane pokračovalo prehĺbovanie spolupráce s Čínou a posilňovanie finančnej a ekonomickej suverenity krajiny. Ďalej autori tejto kapitoly uvádzajú, že USA počas roka 2018 ohlásili nové a prísnejšie sankcie voči RF, čo vytvára predpoklad, že vývoj v najbližšom období bude aj naďalej ovplyvňovaný pokračujúcou konfrontáciou zo strany USA a časti západných krajín.

V ôsmej kapitole sa Gabriela Dováľová zaoberá vývojom indickej ekonomiky, pričom v jej závere konštatuje, že napriek relatívne silnému ekonomickému rastu, ktorý bol typický pre Indiu v posledných rokoch, trh práce značne zaostáva za hospodárskymi výsledkami. V posledných rokoch je v krajine možné pozorovať znižovanie participácie žien na trhu práce, pozitívne však možno hodnotiť najmä znižovanie podielu detskej práce či zvyšovania počtu zamestnancov s pravidelnou mzdou a platom. Naďalej pretrvávajú problémy so zvyšovaním neformálnej zamestnanosti v organizovanom sektore, čo znamená, že pracovníci nemajú prístup k sociálnemu poisteniu či k iným zamestnaneckým benefitom. Podiel pracovných miest vytvorených v poľnohospodárstve postupne klesá, naďalej však ostáva relatívne vysoký. Podľa Dováľovej možno v budúcnosti očakávať, že tento trend znižovania zamestnanosti v poľnohospodárstve bude pokračovať, pričom sa zvýši

tlak najmä na vytváranie pracovných miest v mestských oblastiach. Veľkou výzvou do budúcnosti ostáva schopnosť sektora služieb vytvárať pracovné miesta, pretože napriek tomu, že je tento sektor kľúčovým z pohľadu ekonomického rastu Indie, nie je dominantný z pohľadu tvorby pracovných miest. Medzi kľúčové makroekonomické výzvy Indie patria aj dlhodobé pretrvávajúce relatívne vysoké inflačné očakávania domácností či problémy s deficitom a verejným dlhom.

Rudolf Sivák v závere deviatej kapitoly konštatuje, že v poslednom roku v globálnej ekonomike došlo k miernemu nárastu intenzity pôsobenia finančných a fiškálnych rizík, pričom dôležitým všeobecným faktorom intenzívnejších finančných rizík je rastúce napätie v medzinárodných obchodných vzťahoch. Finančná stabilita môže byť v nasledujúcich rokoch negatívne ovplyvnená aj postupujúcou akumuláciou dlhu. Fiškálne riziká vo vyspelých ekonomikách sú naďalej zvyšované akumulovanými nákladmi globálnej finančnej krízy vo verejnom sektore, ktoré sa prejavujú vo vysokej úrovni verejného dlhu. Vysoký verejný dlh a mimoriadne uvoľnené menovopolitické podmienky aktuálne znižujú manévrovací priestor menovej a fiškálnej politiky najmä v eurozóne a v Japonsku, v menšej miere aj v USA a Spojenom kráľovstve. Existuje teda významné riziko, že menové a fiškálne authority v uvedených krajinách nebudú schopné v prípade nepriaznivého vývoja realizovať adekvátne proticyklické opatrenia, resp. ich efekt bude veľmi malý. Sivák ďalej konštatuje, že z hľadiska koncentrácie finančných rizík bude v strednodobom horizonte potrebné venovať zvýšenú pozornosť vývoju v Číne, a to v dôsledku postupného spomalovania ekonomického rastu a dynamického rastu zadĺženia v tejto krajine.

Desiata kapitola je venovaná migračnej a utečeneckej kríze. Paula Puškárová v jej závere konštatuje, že migračnú a utečeneckú situáciu v Európskej únii charakterizoval v posledných dvanástich mesiacoch najmä trend postupného ústupu príchodov s výnimkou španielskeho frontu, na ktorom dominovali ekonomickí migranti. Puškárová ďalej uvádza, že kľúčovou zmenou bol i nástup spoločenskej a integračnej krízy, ktorú sprevádzal výrazný prepád

podpory expanzívnej azylovej politiky krajín EÚ. Tento prepad sa autorka snažila dať do funkčných súvislostí s environmentálnymi nákladmi migrácie a prišla k záveru, že integračná a spoločenská kríza sa môže ešte prehĺbovať, a to predovšetkým vzhľadom na to, že migranti prichádzajú do krajín s už aj tak vysokou mierou environmentálnej zraniteľnosti, napríklad Španielska, Talianska a Grécka (obmedzené vodné zdroje) či Nemecka (znečistenie a celková nespokojnosť obyvateľov so špinou).

Peter Staněk v závere jedenástej kapitoly konštatuje, že vonkajšie hrozby nebudú fungovať ako spoľahlivý nástroj na zjednotenie spoločnosti proti vonkajšiemu nepriateľovi. Ukazuje to aj vývoj konfliktov za posledných pätnásť rokov. V tomto zmysle je jednou z kľúčových úloh geopolitiky nájsť spoločného cieľa integrujúceho spoločnosť ako celok a spoločností, ktoré by sa integrovali pod spoločným integračným zoskupením. Tento cieľ by mohol byť spoločný pre všetkých. A práve zjednotenie sa v záujme spoločného cieľa by mohlo vyriešiť tie stránky geopolitiky a jej dimenzií, ktoré sa dnes ukazujú ako sebazničujúce. Ak totiž prevládne iba filozofia mocenských elít a obrovský nárast vnútorného egoizmu a agresivity vnútri súčasnej spoločnosti, potom možno očakávať len obrovské problémy – v prvej fáze ekonomické a následne spoločenské. Takto musíme konštatovať, že dnes už nie je možné deliť geopolitiku na ekonómiu, mocenské záujmy, vojenské záujmy atď. Podľa Staněka sa geopolitika stala integrátorom všetkých záujmov a cieľov, ktoré dnes zovšeobecňujú modernú spoločnosť – v dobrom i v zlom. A to je základné poslanstvo nového pohľadu na geopolitiku. Ak by sme využívali tieto možnosti, ešte stále je možné zastaviť sebadeštrukčné procesy, ktoré, bohužiaľ, prevládajú.

Saleh Mothana Obadi
vedúci autorského kolektívu

EXECUTIVE SUMMARY

THE DEVELOPMENT AND PERSPECTIVES OF THE WORLD ECONOMY: POSITIVE ECONOMIC OUTLOOK AND IMPENDING TRADE WAR

The global economy has witnessed solid economic growth in the overwhelming majority of countries last year thanks to revitalizing economic activity. This recovery was almost equal in emerging, developing and developed economies. It has played a number of important factors that most boosted the growth of the global economy, such as boosting investment in developed countries, continued strong growth in emerging Asian countries, a clear rise in economic activity in emerging Europe, and the recovery of many commodity export economies. The favorable development of the global economy continues this year (2018), and according to IMF and World Bank estimates, global economic growth is projected to be higher or the same as in the previous year. This positive development is supported by growth in investment and consumption in all regions of the world, as well as by rising commodity prices.

This year's scientific monograph explores the latest developments in the world economy, which are analyzed in detail in individual chapters, taking into account the need to periodically monitor and scientifically analyze the economic activities of the regions representing the overwhelming majority of the global economy. The monograph is divided into three blocks and eleven chapters in which the reader finds the quantum of economic information not only about the regions but also about some of the globally significant economies supplemented by general theoretical considerations about the current turbulent and globalizing world.

In the first chapter, Saleh Mothana Obadi analyzes the development of macroeconomic indicators both globally and regionally. Obadi closes the chapter by arguing that, in spite of the solid growth of the global economy, there have been risks in recent years that could jeopardize this favorable situation. The largest one is the ever-growing geopolitical tensions in various regions of the world

and war conflicts, especially in the Middle East and North Africa. New business risks include, for example, the threat of a trade war, in particular following the US administration's decision to introduce an import duty on steel and aluminum, which triggered a wave of critical responses and led to some key players in the global economy (e.g. the European Union and China) and the imposition of duties on imports of selected US products to offset the losses caused by import duties introduced by the USA. Such protectionist measures can get out of control and lead to a global trade war, which can greatly endanger global trade and global economic growth.

Saleh Mothana Obadi and Matej Korček deal in the second chapter with the development of global trade and the development of primary commodity prices. Obadi and Korček conclude that the global trade boom in 2017, which was recorded in almost all regions of the world, should continue with a slight slowdown over the next two years. However, this recovery can be hampered by a number of risks, in particular by increasing protectionist measures that can lead to an uncontrolled trade war with unwanted consequences for global trade. The negative consequences of the war will affect not only goods burdened by export duties but also primary commodities, including oil and natural gas. Developments in the oil market in recent months can be characterized by considerable uncertainty. The offer is limited by unplanned outages in Canada, riots in Libya, uncertainty about sanctions in Iran, protests in Iraq, and declining Venezuelan production. If the worst scenario in which all threatened supply would fall, Saudi Arabia with Russia and other partners would not be able to compensate for all production failures in a short time. And in that case, the world would lose any free production capacity, which would even increase the high volatility of oil prices. The whole situation is complicated by a hard-to-read American foreign policy, whose shares may significantly reduce oil prices - should they continue to escalate the introduction of import tariffs or raise to 100-150 USD/bbl if they insist on an absolute halt to Iranian exports.

The third chapter is devoted to the development of the EU economy, especially from a macroeconomic point of view. At the end of this chapter, Vanda Vašková notes that for the continued robust recovery that began in 2013 and the gradual move towards the inflation target, the ECB's decisive measures introduced since 2014 are to be resolved with their slow saturation, but the responsible fiscal policy structural reforms. In the area of structural policies, measures to improve the functioning of labor markets and goods, as well as strengthening the procedure for correcting macroeconomic imbalances, would help to increase growth over the medium term. On the side of the risks of further growth, the most significant threat to protectionism and the increase in trade tensions, the overall uncertainty also supports the outlook for US monetary policy developments and the fragility of emerging economies, as well as little progress in negotiations on Brexit. With the UK leaving, EMU economies will account for about 85% of the EU's gross domestic product, so a strong and stable eurozone with a safeguard and one-off function is of key importance for the whole of the EU.

The fourth chapter is devoted to the development of US and Japanese economies. In this chapter, Boris Hošoff notes that if the US economy succeeds in sustaining economic growth, in July 2019, the ongoing expansion of the economic cycle will become the longest in the history of measurement. Already in May 2018, it ranked second in historical tables, and it was the expansion of the nineties of the last century. From the point of view of possible imbalances threatening the ongoing boom, the development of the federal budget balance and unemployment is interesting. Hošoff also claims that despite the fact that unemployment is at extremely low levels, the US has decided to implement a significant fiscal expansion in the form of higher spending and tax cuts, resulting in an increase in the federal budget deficit. This combination of low unemployment and the growing federal budget deficit can be a source of inflation growth. The risk of expansion of the boom may not only be a negative result of the consequences of high deficits and low unemployment, but also of the so- double deficiency. The escalation of the war and its introduction into reality will affect global supply

chains, increase costs for businesses and households and end the expansion of stock markets. As long as policy moves continue, and the US's approach to harder retaliatory measures in other countries, the effects of the war on the world economy may be devastating. This would probably be the biggest trade war in modern history, and its consequences are very difficult to predict in advance, as we can not accurately estimate the impact of growing uncertainty and lower confidence in economic decision-makers (investment, consumption), which are factors that can highlight the economic shock from a full-fledged business war. The US would not only concern China but also Europe where the US is considering introducing import tariffs for cars, which would also hit producers in Slovakia. Hošoff concludes that Japan has set a clear concept for the fiscal consolidation process in the sense that "without economic revitalization can not be fiscal consolidation." Responsible authorities are so vigilant that fiscal consolidation will not undermine economic growth. The goals of the "Tri arrows" economic strategy are being met by Japan in particular in the area of fiscal stimulus and monetary accommodation, and the objectives of the third area of structural reforms are more difficult to achieve. In this area, progress has been made in recent years in Japan, particularly in the context of foreign trade relations, which can significantly trigger structural change. On the other hand, there is still a major challenge to reform the labor market, which has to cope with the consequences of an aging population.

In the fifth chapter, Ingrid Brocková deals with the influence of an informal group of so called G20 in the global economy. In its conclusion, Brock notes that the G20 has demonstrated through its recovery and concrete coordinated steps that the cooperation of its member countries and selected international organizations has the capacity to propose the necessary and adequate solutions to address the existing imbalances of the global economy, to support various economic sectors with the potential to build robust global economic and the financial environment. Brocková further points out that in the G20 currently living about 62% of the world's population and create nearly 80% of the world's gross national product.

Although the G20 has neither a permanent chairman nor a secretariat, it has been able to substantiate its existence since the outbreak of the crisis. Meetings of its members at the highest political level are a guarantee of a strong political commitment to the agreed steps of a coordinated action. The fact is that the G20 has shifted to addressing the effects of the global financial and economic crisis on the emergence of new platforms in a number of sectoral policies, the challenges of which need to be tackled. The G20, in order to grasp the trends of the global economy, is of a more dimensional, horizontal nature. In particular, it is valued to shift it to a position of setting global standards and standards aimed at systemic improvement of the economic, financial and social condition of the world economy. At present, the legitimacy and authority of its decisions and proposals is higher than previous G-groupings and individual international organizations. The G20 is a relevant element of international financial architecture and, in the future, has the potential to become a decisive forum for international economic cooperation.

The sixth chapter is devoted to the latest development of the Chinese economy. The authors Daneš Brzica and Jaroslav Vokoun concentrating on the analysis of selected macroeconomic indicators of the Chinese economy and selected areas. In conclusion, Brzica and Vokoun conclude that the State Council's executive agency wants to make changes in the institutional framework in 2018, which can continue to improve conditions for both domestic and foreign investors, resulting in higher dynamics of innovation change and technological development. The further impact of changes will result in greater consumer protection and the provision of better products and services. Modernization and progress will bring a number of challenges in the medium term. Among others, the problem is related to the dilemma of gradual labor substitution by industrial robots due to rising wage levels and the rapid development of technologies. The current "trade war" is gaining an ever greater dimension and CEE countries can be severely affected by changes in China's and US trade policies. The friction faces are also increasing because both countries realize their interests in several

regions of the world and apply different views to them (for example, in the case of Iran). Brzica and Vokoun argue that the changing form of China-US relations strengthens the context for developing China's cooperation with the Russian Federation in the area of economic and geopolitical. The stable development of the Chinese economy has a positive effect on the world economy, but vice versa, and the Chinese economy benefits from the growth of the world economy. The risk of development will be the country's level of indebtedness. It is also the result of a relaxed monetary policy in recent years, but the country has several regulatory mechanisms with which it maintains stable development.

The seventh chapter is devoted to the development of the Russian Federation's economy. Veronika Hvozdíková and Adrián Ondrovič focused on the analysis of selected macroeconomic indicators of the Russian economy in this chapter, paying close attention to the political and economic dimensions of the country with Western countries. In conclusion, Hvozdíková and Ondrovič conclude that basic geo-political trends continued in 2017 and in the first half of 2018 - confrontation with the US and Western countries continued, in particular with the United Kingdom and Canada, on the other hand the deepening of cooperation with China continued, the strengthening of the financial and the economic sovereignty of the country. Further, the authors of this chapter claim that the United States will announce new and stricter sanctions against RF in 2018, suggesting that developments in the coming period will continue to be affected by continued confrontation by the US and some Western countries.

In the eighth chapter, Gabriela Dovál'ová deals with the development of the Indian economy, concluding at the end of the chapter that, despite the relatively strong economic growth typical of India in recent years, the labor market lags far behind the economic outcomes. In recent years, the decline in women's participation in the labor market has been observed in the country, but in particular the reduction in the share of child labor or the increase in the number of employees with regular wages and salaries can be appreciated. There are still problems with increasing informal

employment in the organized sector, which means that workers do not have access to social insurance or other employee benefits. The share of jobs created in agriculture is gradually declining, but remains relatively high. Dovál'ová further argues that in the future it will be expected that this trend of employment reduction in agriculture will continue, with pressure being exerted mainly on the creation of jobs in urban areas. A major challenge for the future remains the capacity of the service sector to create jobs, as this sector is significant to the economic growth of India, but is not dominant in terms of job creation. India's key macroeconomic challenges include long-standing relatively high household inflation expectations, deficits and public debt.

Rudolf Sivák, at the end of the ninth chapter, notes that the last year in the global economy there has been a slight increase in the intensity of financial and fiscal risks, with an increasing global tension in international business relations being an important factor behind the more intense financial risks. Financial stability can also be negatively affected in the coming years by the progressive accumulation of debt. Fiscal risks in advanced economies continue to grow with accumulated costs of the global financial crisis for the public sector, which are reflected in a high level of public debt. High public debt and exceptionally relaxed monetary policy conditions are currently curtailing monetary and fiscal policy mitigation, especially in the euro area and Japan, to a lesser extent in the US and the United Kingdom. There is, therefore, a significant risk that the monetary and fiscal authorities in the countries concerned will not be able to implement adequately counter-cyclical measures in the case of adverse developments, eventually their effect will be very small. Sivák further notes that in terms of concentration of financial risks, China's development needs to be heightened in the medium term as a result of a gradual slowdown in economic growth and dynamic debt growth in the country.

The tenth chapter is devoted to the migration and refugee crisis. Paula Puškárová, at the end of this chapter, notes that the migration and refugee situation in the European Union has characterized, in the last 12 months, the trend of gradual retreat, with the

exception of the Spanish front dominated by economic migrants. Puškárová further contends that the key change was also the onset of the social and integration crisis, accompanied by a significant fall in support for the EU's expansive asylum policy. We have attempted to bring this fall into a functional relationship with the environmental costs of migration, and we have come to the conclusion that the integration and social crisis can be further deepened, especially as migrants come to countries with already high levels of environmental vulnerability such as Spain, Italy and Greece (limited water resources) or Germany (pollution and the general discontent of the inhabitants with dirt).

Peter Staněk, at the end of the eleventh chapter, states that external threats will not act as a reliable tool for unifying society against an external enemy. It also shows the development of conflicts over the last fifteen years. In this sense, it is one of the key roles of geopolitics to find the common goal of an integrating society as a whole, and companies that integrate under a common integration group. This goal could be common to all. And just unification, the goals of geopolitics and its dimensions, which today seem to be self-defeating, can be solved for the common goal. If only the philosophy of power elites prevails and the enormous increase in internal egoism and aggression within contemporary societies, only huge problems can be expected - in the first phase of economic and then social. Thus, we have to say that it is no longer possible to divide geopolitics into economics, power interests, military interests, etc. Staněk further argues that geopolitics has become an integrator of all the interests and goals that today make generalized modern society - good and bad. And that is the fundamental message of a new perspective on geopolitics. If we use these options, it is still possible to stop the self-destructive processes which, unfortunately, prevail.

Saleh Mothana Obadi
editor and project coordinator

Výber publikácií Ekonomického ústavu SAV

List of Publications of the Institute of Economic Research of SAS

- MORVAY, K. et al.: Economic Development of Slovakia in 2017 and Outlook up to 2019. 2018. 115 p. e-ISBN 978-80-7144-289-9
- MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2017 a výhľad do roku 2019. [*Economic Development of Slovakia in 2017 and Outlook up to 2019.*] 2018. 114 s. ISBN 978-80-7144-287-5
- ONDROVIČ, A.: Inštitucionálne príčiny globálnej ekonomickej krízy. [*Institutional Causes of the Global Economic Crisis.*] 2017. 112 s. ISBN 978-80-7144-286-8
- BRZICA, D. – KAČÍRKOVÁ, M. – VOKOUN, J.: Vytváranie a zhodnocovanie potenciálu znalostnej spoločnosti. [*Creation and Evaluation of Potential of Knowledge Society.*] 2017. 135 s. ISBN 978-80-7144-283-7
- PAUHOFOVÁ, I. (ed.): Paradigmy zmien v 21. storočí: externé a interné determinanty polarizácie spoločnosti. Zborník statí. [*Paradigms of the Changes in the 21st Century: External and Internal Determinants of Society Polarization.*] 2017. 287 s. ISBN 978-80-7144-281-3
- OBADI, S. M. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: Krehký posun z oblasti rizika do rastovej trajektórie. [*The Development and Perspectives of the World Economy: Fragile Shift from Areas of Risk to Growth Trajectory.*] 2017. 382 s. ISBN 978-80-7144-279-0
- MORVAY, K. et al.: Economic Development of Slovakia in 2016 and Outlook up to 2018. 2017. 160 p. e-ISBN 978-80-7144-278-3
- PETRÍK, B.: Lexikón slovenských ekonómov. [*Lexicon of Slovak Economists.*] 2017. 135 s. ISBN 978-80-7144-277-6
- MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2016 a výhľad do roku 2018. [*Economic Development of Slovakia in 2016 and Outlook up to 2018.*] 2017. 155 s. ISBN 978-80-7144-275-2
- PAUHOFOVÁ, I. a kol.: Súvislosti príjmovej polarizácie na Slovensku II. [*The Context of Income Polarization in Slovakia II.*] 2017. 230 s. ISBN 978-80-7144-273-8
- LUBYOVÁ, M. – ŠTEFÁNIK, M. et al.: Labour Market in Slovakia 2017+. 2016. 226 p. ISBN 978-80-970850-4-9
- OBADI, S. M. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: Vysoké riziká a väčšie neistoty. [*The Development and Perspectives of the World Economy: High Risks and Larger Uncertainties.*] 2016. 344 s. ISBN 978-80-7144-271-4
- MORVAY, K. et al.: Economic Development of Slovakia in 2015 and Outlook up to 2017. 2016. 140 p. ISBN 978-80-7144-270-7
- PAUHOFOVÁ, I. – STANĚK, P.: Adaptačné procesy a pulzujúca ekonomika: v cykle Paradigmy zmien v 21. storočí. [*Adaptation Processes and Pulsating Economy: Paradigms in the Cycle of Changes in the 21st Century.*] 2016. 160 s. ISBN 978-80-7144-267-7
- PAUHOFOVÁ, I. (ed.): Paradigmy zmien v 21. storočí: adaptačné procesy a pulzujúca ekonomika. Zborník statí. [*Paradigms of the Changes in the 21st Century: Adaptation Processes and Pulsating Economy.*] 2016. 373 s. ISBN 978-80-7144-265-3
- MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2015 a výhľad do roku 2017. [*Economic Development of Slovakia in 2015 and Outlook up to 2017.*] 2016. 129 s. ISBN 978-80-7144-261-5

- PAUHOFOVÁ, I. a kol.: Súvislosti príjmovej polarizácie na Slovensku. [*The Context of Income Polarization in Slovakia.*] 2016. 229 s. ISBN 978-80-7144-259-2
- RADVANSKÝ, M. et al.: Impact of Cohesion Policy on Regional Development of Slovakia. Ex-post Assessment of National Strategic Reference Framework 2007 – 2013. 2016. 107 p. ISBN 978-80-7144-257-8
- LUBYOVÁ, M. – ŠTEFÁNIK, M. a kol.: Trh práce na Slovensku 2016+. 2015. 239 s. ISBN 978-80-7144-255-4
- PÁLENÍK, V. et al.: Potential of the Silver Economy: in an Ageing Europe Dealing with an Ongoing Debt Crisis and Problems in the Labour Market. Bački Petrovac, 2015. 135 p. ISBN 978-86-80394-00-8
- MORVAY, K. a kol.: Pohľady na štruktúrne problémy slovenskej ekonomiky III. [*Insights into the Structural Problems of the Slovak Economy III.*] 2015. 199 s. ISBN 978-80-7144-253-0
- DOMONKOS, T. (ed.): Inclusive Growth and Employment in Europe. Peer reviewed international conference proceedings Bratislava. Slovakia 3rd – 4th November 2015. 2015. 158 p. ISBN 978-80-7144-252-3
- PÁLENÍK, V. a kol.: Inkluzívny rast v stratégii Európa 2020 – Naivita alebo genialita? [*Inclusive Growth in the Europe 2020 Strategy – Naivety or Geniality?*] 2015. 341 s. ISBN 978-80-7144-250-9
- PAUHOFOVÁ, I. (ed.): Paradigmy budúcich zmien v 21. storočí: adaptačné procesy – budúcnosť Európy a Slovenska. Zborník statí. [*Paradigms of the Future Changes in the 21st Century: Adaptation Processes – the Future of Europe and Slovakia.*] 2015. 320 s. ISBN 978-80-7144-248-6
- OBADI, S. M. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: krehké oživenie globálnej ekonomiky v čase relatívne nízkych cien ropy a pretrvávajúcich geopolitických rizík. [*The Development and Perspectives of the World Economy: Fragile Recovery of the Global Economy in the Time of Relatively Low Crude Oil Prices and the Persisting Geopolitical Risks.*] 2015. 336 s. ISBN 978-80-7144-245-5
- PAUHOFOVÁ, I. – SVOCÁKOVÁ, S.: Investičné stratégie Číny v podmienkach krízy. [*China's Investment Strategies in Terms of Crisis.*] 2015. 131 s. ISBN 978-80-7144-243-1
- MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2014 a výhľad do roku 2016. [*Economic Development of Slovakia in 2014 and Outlook up to 2016.*] 2015. 130 s. ISBN 978-80-7144-241-7
- HOŠOFF, B. a kol.: Determinanty dlhovej krízy a jej vplyv na ekonomiku a spoločnosť. [*Determinants of the debt crisis and its influence on economy and society.*] 2015. 148 s. ISBN 978-80-89608-25-6
- BRZICA, D. a kol.: Motivácia aktérov pri smerovaní k znalostnej spoločnosti. [*Motivation of Actors in Transition Towards Knowledge-Based Society.*] 2014. 282 s. ISBN 978-80-7144-240-0
- HOŠOFF, B. (ed.): Finančné a sociálne aspekty dlhovej krízy z pohľadu ekonómie a práva. [*Financial and Social Aspects of Debt Crisis from the Perspective of Economics and Law.*] 2014. 258 s. ISBN 978-80-89608-18-8
- KOŠTA, J. a kol.: Aktuálne problémy (ne)zamestnanosti nízkokvalifikovaných pracovných síl. [*Actual Problems of (Un)employment of Low-skilled Labour Force.*] 2014. 150 s. ISBN 978-80-89608-16-4
- OBADI, S. M. (ed.): Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky. Oživenie globálnej ekonomiky: reálne trendy a rizikové faktory. [Zborník z konferencie.] [*The Development and Perspectives of the World Economy. Recovery of Global Economy: Real Trends and Risks.*] 2014. 141 s. ISBN 978-80-7144-238-7

PÁLENÍK, V. a kol.: Strieborná ekonomika – potenciál na Slovensku. [*Silver Economy – Potential in Slovakia.*] 2014. 359 s. ISBN 978-80-7144-234-9

WORKIE TIRUNEH, M. – ŠTEFÁNIK, M. a kol.: Trh práce na Slovensku: Analýzy a prognózy. [*Slovak Labour Market: Analyses and Prognoses.*] 2014. 222 s. ISBN 978-80-7144-232-5

RADIČOVÁ, I. – NAVRÁTILOVÁ, L.: Vývoj riešenia hmotnej núdze medzi rokmi 2004 až 2014. [*Development of Solutions of Material Need between 2004 – 2014.*] 2014. 174 s. ISBN 978-80-7144-230-1

ŠIKULOVÁ, I. a kol.: Slovenská ekonomika: desať rokov členstva v Európskej únii. Vybrané témy a problémy. [*The Slovak Economy: Ten Years in the European Union. Selected Topics and Issues.*] 2014. 242 s. ISBN 978-80-7144-228-8

OBADI, S. M. – KORČEK, M.: Energetická bezpečnosť Európskej únie so zameraním na ropu a zemný plyn: teoretické pohľady a empirické dôkazy. [*Energy Security of the European Union with Focus on Crude Oil and Natural Gas: Theoretical Views and Empirical Evidence.*] 2014. 268 s. ISBN 978-80-7144-225-7

MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2013 a výhľad do roku 2015. [*Economic Development of Slovakia in 2013 and Outlook up to 2015.*] 2014. 128 s. ISBN 978-80-7144-224-0

PAUHOFOVÁ, I. – ŽELINSKÝ, T. (eds): Paradigmy budúcich zmien v 21. storočí. Globálny svet – spolupráca alebo konfrontácia? [*Paradigms of the Future Changes in the 21st Century. Global World – Cooperation or Confrontation?*] 2014. 295 s. ISBN 978-80-7144-220-2

RADVANSKÝ, M.: Možnosti analyzovania vplyvu kohéznej politiky na regióny a trh práce SR: ekonometrický prístup. [*Possibilities of Analysing the Influence of Cohesion Policy to Slovak Regions and Labour Market: Econometric approach.*] 2014. 147 s. (Nepredajné.) ISBN 978-80-7144-218-9

MORVAY, K. (ed.): Pohľady na štruktúrne problémy slovenskej ekonomiky. [*Views on Structural Aspects of the Slovak Economy.*] 2013. 209 s. ISBN 978-80-7144-217-2. ISBN 978-80-7144-216-5

ŠIKULA, M. (ed.): Krízová a pokrízová adaptácia: nové výzvy pre ekonomickú vedu. Zborník príspevkov. [*Crisis and Post-Crisis Adaptation: New Challenges for Economic Science.*] 2013. 258 s. ISBN 978-80-7144-215-8

ŠIKULA, M.: 60 rokov výskumu v Ekonomickom ústave Slovenskej akadémie vied. 2013. 254 s. ISBN 978-80-224-1317-6

OBADI, S. M. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: hľadanie možných ciest oživenia v čase pretrvávajúcej krízy dôvery. [*The Development and Perspectives of the World Economy: Finding Possible Ways of Economic Recovery at the Time of the Persisted Crisis of Trust.*] 2013. 396 s. ISBN 978-80-224-1311-4

MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2012 a výhľad do roku 2014. [*Economic Development of Slovakia in 2012 and Outlook up to 2014.*] 2013. 127 s. ISBN 978-80-7144-207-3

PAUHOFOVÁ, I. (ed.): Paradigmy budúcich zmien v 21. storočí. Európa, Slovensko – súvislosti globálneho ekonomického a mierového potenciálu. Zborník statí. [*Paradigms of the Future Changes in the 21st Century III. Europe, Slovakia – Connections between the Global Economic and Peace Potential. Scientific Conference Proceedings.*] 2013. 283 s. ISBN 978-80-7144-212-7

PAUHOFOVÁ, I. – ŽELINSKÝ, T. (eds): Paradigmy budúcich zmien v 21. storočí. Infraštruktúra spoločnosti, infraštruktúra človeka, kontrolovaná spoločnosť. Zborník statí. [*Paradigms of the Future Changes in the 21st Century. Infrastructure of Society – Infrastructure of Man – Controlled Society. Scientific Conference Proceedings.*] 2012. 268 s. ISBN 978-80-7144-198-4

OBADI, S. M. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky. Medzi stagnáciou a oživením. [*The Development and Perspectives of the World Economy. Between Stagnation and Recovery.*] 2012. 354 s. ISBN 978-80-7144-197-7

MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2011 a výhľad do roku 2013. [*Economic Development of Slovakia in 2011 and Outlook up to 2013.*] 2012. 145 s. ISBN 987-80-7144-196-0

PAUHOFOVÁ, I. a kol.: Paradigmy zmien v 21. storočí. Hľadanie kontúr v mozaike. [*Paradigms of Changes in the 21st Century – Quest for Configurations in Mosaic.*] 2012. 314 s. ISBN 978-80-7144-195-3

PÁLENÍK, V. a kol.: Možnosti modelovania zmien ekonomiky Slovenskej republiky so zreteľom na fungovanie v Európskej menovej únii. [*Modeling Possibilities of Economic Changes in Slovak Republic with Respect to European Monetary Union Membership.*] 2011. 277 s. ISBN 978-80-7144-192-2

BRZICA, D. a kol.: Spolupráca aktérov v technologickom a inovačnom rozvoji. [*Cooperation of Actors in Technological and Innovation Development.*] 2011. 227 s. ISBN 978-80-7144-189-2

WORKIE TIRUNEH, M. a kol.: Determinanty ekonomického rastu a konkurencieschopnosti: výzvy a príležitosti. [*Determinants of Economic Growth and Competitiveness: Challenges and Opportunities.*] 2011. 258 s. ISBN 978-80-7144-187-8

OBADI, S. M. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky. Spomalenie rastu a vysoká nezamestnanosť. [*The Development and Perspectives of the World Economy. Slowing Growth and High Unemployment.*] 2011. 261 s. ISBN 978-80-7144-185-4

MORVAY, K. a kol.: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2010 a výhľad do roku 2012. [*Economic Development of Slovakia in 2010 and Outlook up to 2012.*] 2011. 136 s. ISBN 987-80-7144-184-7

RADVANSKÝ, M. – WORKIE TIRUNEH, M. a kol.: Analýza determinantov regionálnych rozdielov v Slovenskej republike (vybrané aplikácie). [*Analysis of the Determinants of Regional Disparity in the Slovak Republic (Selected Issues).*] 2010. 304 s. ISBN 978-80-7144-183-0

ŠIKULA, M. (ed.): Krízové a pokrízové adaptačné procesy a nové nároky na konkurencieschopnosť. [*Crisis and Anti-crisis Adjustment Processes and New Demands for Competitiveness.*] 2010. 208 s. ISBN 978-80-7144-181-6

ŠIKULA, M. a kol.: Stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti. [*Strategy of Development of Slovak Society.*] 2010. 695 s. ISBN (EÚ SAV) 978-80-7144-179-3; ISBN (VEDA) 978-80-224-1151-6

WORKIE TIRUNEH, M. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky. Ozdravenie svetovej ekonomiky: realita alebo mýtus? [*The Development and Perspectives of the World Economy. The Recovery of the World Economy: Reality or Myth?*] 2010. 312 s. ISBN 978-80-7144-178-6

Publikácie, ako aj jednotlivé čísla Ekonomického časopisu, ktorý vydáva Ekonomický ústav, si možno objednať alebo kúpiť v knižnici EÚ SAV a v kníhkupectvách PARTNER TECHNIC, spol. s r. o., Námestie slobody 17, 811 06 Bratislava; a VEDA, vydavateľstvo SAV, Štefánikova 3, 811 06 Bratislava; ako aj v internetových kníhkupectvách Martinus, s. r. o., www.martinus.sk; Matej LAZÍK, www.bibliostudio.sk; a UniKnihy.sk, s. r. o., www.uniknihy.sk.

VÝVOJ A PERSPEKTÍVY SVETOVEJ EKONOMIKY

Pozitívny výhľad a hroziaca obchodná vojna

THE DEVELOPMENT AND PERSPECTIVES OF THE WORLD ECONOMY

Positive Economic Outlook and Impending Trade War

SALEH MOTHANA OBADI A KOLEKTÍV

1. vydanie

Náklad: 200 ks

Tlač: VEDA, vydavateľstvo SAV

© Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied

Šancová 56, 811 05 Bratislava 1

Telefón: 00 421 2 52 49 82 14, Fax: 00 421 2 52 49 51 06

URL: <http://www.ekonom.sav.sk>

E-mail: Saleh-Mothana.Obadi@savba.sk

ISBN 978-80-7144-294-3

e-ISBN 978-80-7144-295-0